



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce **R. F.**, zastoupeného advokátkou JUDr. Markétou Pakandlovou se sídlem S.K.Neumanna 281, Hradec Králové, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 7. 2005 č.j. 29 Cad 46/2004 - 51,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovené zástupkyni žalobce advokátce JUDr. Markétě Pakandlové **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 650 Kč. Tato částka bude JUDr. Pakandlové vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal včas kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 7. 2005 č. j. 29 Cad 46/2004 - 51, kterým bylo zrušeno rozhodnutí žalované ze dne 16. 4. 2004 a věc vrácena žalované k dalšímu řízení; dále bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení.

Z odůvodnění napadeného rozsudku vyplývá, že žalovaná rozhodnutím ze dne 16. 4. 2004 přiznala žalobci od 1. 1. 2004 podle ust. § 70 odst. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb. ve znění pozdějších předpisů, zvýšení důchodu pro bezmocnost ve výši 464 Kč měsíčně,

a to s odkazem na posudek lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení ze dne 8. 3. 2004, podle něhož zdravotní stav žalobce odpovídá částečné bezmocnosti.

Žalobce se žalobou domáhal dřívějšího data přiznání zvýšení důchodu pro bezmocnost, protože podle svého přesvědčení splňoval podmínky částečné bezmocnosti již při žádostech v letech 1970, 1995 a 1999. Jako účastník řízení žalobce vypověděl, že již nejméně od roku 1995 žádal o přiznání částečné bezmocnosti z důvodů obdobné ztráty soběstačnosti, kterou pociťuje v současné době. Jeho zdravotní dokumentace obsahuje popis degenerativního postižení ramenního kloubu již v roce 1967, s ohledem na další přetěžování pravé horní končetiny docházelo ke stále výraznějším obtížím. Od roku 1968 se cítil poškozen, byl vyřazen z pracovního poměru z důvodu psychické choroby, ač se cítí duševně zcela zdravý, byl poškozen i na své občanské cti. Zvýšení důchodu pro bezmocnost se domáhá pouze z důvodu své nemohoucnosti fyzické, avšak neoprávněně byl zdůrazňován i problém psychický. V popisu svých obtíží žalobce odkázal na své výpovědi v dřívějších soudních řízeních, jimiž se opakovaně domáhal bezmocnosti, když tyto obtíže jsou od roku 1995 v obdobném stavu a jsou trvalé. Žalobce vyslovil souhlas se závěrem znaleckého posudku, nesouhlasil však s uvedeným datem vzniku bezmocnosti, neboť žádá její přiznání zpětně od roku 1995.

Při jednání provedl krajský soud důkaz posudkem lékaře OSSZ N. Z něj zjistil, že lékař považoval žalobce po provedeném neurologickém a EMG vyšetření za částečně bezmocného, protože potřebuje pomoc druhé osoby při holení, koupání, oblékání a obouvání. Jako datum vzniku tohoto stavu stanovil lékař OSSZ den 1. 1. 2004. Z důkazu posudkem Posudkové komise MPSV v Hradci Králové ze dne 7. 10. 2004, vypracovaného k žádosti soudu, dále vyplývá, že u žalobce se jedná o stav po traumatické amputaci prstů a části metakarpů levé ruky v roce 1946 s adaptací na poranění, karpální syndrom pravé ruky, stav po zhojení přetržení dlouhé hlavy bicepsu pravé paže, počínající degenerativní postižení pravého ramenního kloubu, varixy dolních končetin. Dále se jedná o arteriální hypertenzi a ischemickou chorobu srdeční (kompenzována), stav po cholecystektomii a paranoidní psychosu u premorbidně psychopatické simplexní osobnosti. Posudková komise posoudila jak rozsah schopnosti úkonů sebeobsluhy a z něj vyplývající stupeň bezmocnosti, tak datum jejího vzniku shodně s lékařem OSSZ.

Krajský soud dále vyžádal posouzení zdravotního stavu žalobce a stanovení data vzniku bezmocnosti znalcem MUDr. F. S. Znalecké posouzení a jeho závěry jsou podrobně popsány v odůvodnění napadeného rozsudku. Znalec konstatoval, že od roku 2000 je stav zhoršený a velmi omezený soběstačnosti prakticky trvalý. Žalobce není schopen si připravit pokrm, obout boty, zapnout knoflíky, zip, vykoupat se, při mytí je schopen pouze otřít tvář a ruku, při obtížích neudrží ani lžičku. Ztrácí cit v prstech pravé horní končetiny, které stále brní. Trpí rovněž omezenou pohyblivostí a bolestmi krční páteře, což se projevuje bolestmi hlavy a omezenou funkcí páteře. Znalec určil jako datum vzniku částečné bezmocnosti žalobce den 1. 1. 2002. Uvedl, že vycházel ze závěrů dřívějších odborných vyšetření zdravotního stavu žalobce, zejména neurologických a EMG, které stanovily závažnost postižení horních končetin žalobce. Na EMG vyšetření z roku 2000 je již popisováno postižení periferních nervů ve smyslu syndromu karpálního tunelu a polyneuropatie, které však podle tehdy vypracovaných posudků nebyly natolik závažné, aby vedly k přiznání bezmocnosti žalobce. V roce 2004 pak již nálezy jednoznačně prokazují závažné zhoršení tohoto stavu, které vedlo k přiznání částečné bezmocnosti. Znalec stanovil jako nejpravděpodobnější datum vzniku bezmocnosti den 1. 1. 2002 s tím, že s ohledem na potíže žalobce je považuje za trvalé.

Krajský soud po zhodnocení provedených důkazů dospěl k závěru o důvodnosti žaloby. Datum vzniku částečné bezmocnosti určené znalcem považoval za přesvědčivé. Proto zrušil napadené rozhodnutí žalované, kterým bylo žalobci přiznáno zvýšení důchodu pro bezmocnost až od 1. 1. 2004, a vrátil věc žalované k dalšímu řízení.

V kasační stížnosti žalobce uvedl, že rozsudek krajského soudu napadá z toho důvodu, že zvýšení důchodu pro bezmocnost mu mělo být přiznáno nikoli od 1. 1. 2004, ale dříve. Jeho zdravotní problémy byly takové, že mu zvýšení důchodu pro bezmocnost mělo být přiznáno již v roce 1995. V doplnění kasační stížnosti pak uvedl, že zvýšení důchodu pro bezmocnost mu mělo být přiznáno již od roku 1967, kdy u něj bylo prokazatelně zjištěno degenerativní postižení ramenního kloubu.

Žalobce navrhl, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud, vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 2 a 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní - dále jen „s. ř. s.“), posoudil kasační stížnost takto:

Jedinou kasační námitkou žalobce je tvrzení, že zvýšení důchodu pro bezmocnost mu mělo být přiznáno nikoli od 1. 1. 2004, ale od roku 1995, případně od roku 1967. Žalobce tedy nesouhlasí ani s tím, že podle právního názoru krajského soudu mu má být přiznáno zvýšení důchodu pro bezmocnost o dva roky dříve, tedy od 1. 1. 2002.

Podmínky nároku na zvýšení důchodu pro bezmocnost jsou upraveny v ust. § 70 zákona č. 100/1988 Sb. o sociálním zabezpečení. Podle odstavce 5 tohoto ustanovení pak, není-li v předchozích odstavcích stanoveno jinak, platí pro vznik nároku na zvýšení důchodu pro bezmocnost a jeho výplatu obdobně ustanovení o vzniku nároku na důchod z důchodového pojištění a jeho výplatu.

Jelikož předchozí odstavce ust. § 70 zákona č. 100/1988 Sb. nestanoví jinak, je třeba věc posoudit podle ust. § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. Podle tohoto ustanovení, zjistí-li se, že důchod byl přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, důchod se zvýší nebo přizná, a to ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží, nejvýše však tři roky nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na důchod nebo jeho zvýšení.

V projednávané věci ze správního spisu vyplývá, že žalobce uplatnil nárok na zvýšení důchodu pro bezmocnost dne 24. 11. 2003. Zvýšení důchodu pro bezmocnost by bylo možno přiznat nejvýše tři roky nazpět od uplatnění nároku na tuto dávku.

Zákon tedy neumožňuje přiznat zvýšení důchodu pro bezmocnost od roku 1995, případně od roku 1967, jak žalobce požadoval v žalobě a v kasační stížnosti. Pokud jde o samotné stanovení data vzniku částečné bezmocnosti, považuje Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem posudek znalce z 9. 6. 2005 za úplný v jeho skutkových zjištěních a přesvědčivý v jeho posudkových závěrech. Znalec vyčerpávajícím způsobem zodpověděl všechny dotazy soudu a podrobně též vysvětlil, proč stanovil datum vzniku

částečné bezmocnosti odlišně od ostatních posudkových orgánů. Nejvyšší správní soud má tedy za prokázané, že částečná bezmocnost stěžovatele vznikla dne 1. 1. 2002.

Kasační stížnost není důvodná a Nejvyšší správní soud ji zamítl (§ 110 odst. odst. 1 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto podle ust. § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s.

Žalobci byla pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupkyní advokátka JUDr. Monika Pakandlová, jejíž odměnu za zastupování hradí stát. Nejvyšší správní soud přiznal advokátce odměnu za dva úkony právní služby po 250 Kč [§ 9 odst. 3 písm. f), § 9 odst. 2 advokátního tarifu ve znění účinném do 31. 8. 2006] a náhradu hotových výdajů ve výši 150 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), celkem 650 Kč. Tato částka bude advokátce JUDr. Pakandlové vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. listopadu 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

